

Vammaisneuvosto

Aika 06.05.2024 klo 14:00 - 16:25

Paikka Wolmarinsali, Jyväskylän kaupunginkirjasto (Vapaudenkatu 39-41) ja Teams

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Manninen Jarkko	puheenjohtaja, Pihtipudas	14:00-16:25
	Pöyhönen Varpu	varapuheenjohtaja, Hankasalmi	14:00-16:25
	Virtanen Satu-Maria	varapuheenjohtaja, Jyväskylä	14:00-16:25
	Autio Karoliina	jäsen, Jämsä	14:00-16:25, Teams
	Hartikka Seija	jäsen, Uurainen	14:00-16:25
	Karstinen Orvokki	jäsen, Kivijärvi	14:00-16:25, Teams
	Kiviniemi Heikki	jäsen, Luhanka	14:00-16:25, Teams
	Korhonen Eeva-Liisa	jäsen, Konnevesi	14:00-16:25, Teams
	Kuusela Miia	jäsen, Viitasaari	14:00-16:25, Teams
	Lehtomäki Janna	jäsen, Multia	14:00-16:25, Teams
	Muhonen Asko	jäsen, Kinnula	14:00-16:25
	Raitio Tiina	jäsen, Kannonkoski	14:00-16:25, Teams
	Rotola-Pukkila Tarja	jäsen, Keuruu	14:00-16:25, Teams
	Sallinen Eila	jäsen, Karstula	14:00-16:20, Teams
	Talso Tiina	jäsen, Äänekoski	14:00-15:56
	Tattari Markus	jäsen, Toivakka	14:00-16:25, Teams
	Teräväinen Virva	jäsen, Joutsa	14:00-16:25, Teams
	Uusimäki Marjatta	jäsen, Kyyjärvi	14:00-16:25
	Uutela Niina	jäsen, Petäjävesi	14:00-16:25, Teams
	Aula Maria Kaisa	aluehallituksen puheenjohtaja	14:00-16:25, Teams
	Hienola Elina	palvelupäällikkö	14:00-16:25, Teams
	Pernu Ilkka	aluehallituksen edustaja	14:00-16:25
	Peränen Nina	esittelijä, palvelujohtaja	14:00-16:25
Kinnunen Päivi	sihteeri, johdon assistentti	14:00-16:25	
Kekkilä Kaija	varajäsen, Saarijärvi	14:00-16:25, Teams	
Poissa	Honkamäki Juha		
	Hänninen Jan		
	Pollari Marjut		
	Tollet Jan		
	Logrén Marjo		
	Pietiläinen Tarja		
	Perttula Suvi		
	Virtanen Timo		
	Seppänen Irja		
	Tyrväinen Hannu		
	Mäki-Kulmala Mirja		
	Holm Kari		
	Liuhala Raija		
	Palonen Anneli		
	Tikka Maiju		
	Rouvinen Marketta		
Poikonen Anu			
Koivisto Harri			

Maanselkä Seija
Kautto Oili
Huovilainen Minna
Pänkäläinen Seppo
Noponen Taina
Roslöf Tarja

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 17	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 18	Pöytäkirjan tarkastus	5
§ 19	Työjärjestyksen hyväksyminen	6
§ 20	Vammaisten henkilöiden sosiaalipalveluiden turvaaminen häiriötilanteissa (EOAK)	7
§ 21	Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen	9
§ 22	Vammaispalvelulain mukaisten uusien palveluiden palvelukuvauksia	10
§ 23	Vammaisten henkilöiden kotiin annettavien palveluiden kilpailutus	12
§ 24	Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma	14
§ 25	Saapuneet postit	24
§ 26	Muut asiat	25
§ 27	Lausuntopyyntö: Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen	26

Allekirjoitukset

Jarkko Manninen
puheenjohtaja

Päivi Kinnunen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

17 - 27

Pöytäkirjan tarkastus

Miia Kuusela
pöytäkirjantarkastaja

Asko Muhonen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

www.hyvaks.fi 13.05.2024

Vammaisneuvosto § 17 06.05.2024

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 17

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 149 ja 150 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti vammaisneuvoston jäsenille 29.4.2024.

Päätösehdotus Vammaisneuvosto toteaa, että kokous on laillisesti kokoonkutsuttu ja päätösvaltainen.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto

§ 18

06.05.2024

Pöytäkirjan tarkastus

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 18

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 168 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti.

Päätösehdotus

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Miia Kuusela ja Janna Lehtomäki. Varatarkastajiksi valitaan Asko Muhonen ja Marjut Pollari.

Päätös

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Miia Kuusela ja Asko Muhonen. Varatarkastajaksi valittiin Janna Lehtomäki.

Vammaisneuvosto

§ 19

06.05.2024

Työjärjestyksen hyväksyminen

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 19

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Vammaisneuvosto

§ 20

06.05.2024

Vammaisten henkilöiden sosiaalipalveluiden turvaaminen häiriötilanteissa (EOAK)

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 20
744/03.03/2024

Valmistelija Sosiaalityön johtaja Raija Kojo p. 040 5714 138

Selostus asiasta **Yleistä**

Koronavirusepidemian aikana monissa kunnissa päivitettiin valmiussuunnitelmia sekä tarkennettiin toimintayksiköiden omavalvontasuunnitelmia. Eduskunnan oikeusasiamies on omana aloitteenaan 13.1.2023 päättänyt ottaa tutkittavakseen, miten hyvinvointialueet ja Helsingin kaupungin sosiaali-, terveys- ja pelastustoimi ovat varmistaneet, että vammaisten henkilöiden toimintakyky ja hyvinvointi saadaan turvattua mahdollisissa häiriötilanteissa, joissa osaa tarvittavista palveluista ei voida käyttää tai niiden käyttö on mahdollista vain rajoitetusti.

Vastuu vammaisten henkilöiden riittävien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden saatavuudesta kaikissa tilanteissa riippumatta asuinpaikasta ja vuorokaudenajasta on hyvinvointialueilla ja Helsingin kaupungilla. Palvelut on turvattava myös normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Vastuu palvelun tuottamisesta lainmukaisesti on hyvinvointialueella myös silloin, kun palvelut tai osa niistä hankitaan yksityisiltä toimijoilta. Järjestämisvastuuseen kuuluu myös velvoite valvoa tehtyjä sopimuksia. Yksityisellä palveluntuottajalla on vastuu palvelun laadusta sekä tuotetun palvelun lain- ja sopimuksen mukaisesta toteuttamisesta.

Asian tutkimiseksi eduskunnan oikeusasiamies on perustuslain 111 §:n 1 momentin perusteella pyytänyt Helsingin kaupunkia ja hyvinvointialueita antamaan vastaukset kysymyksiin:

- Miten hyvinvointialueella on varmistettu, että vammaisten henkilöiden palvelut tai niitä korvaavat palvelut saadaan toteutettua mahdollisen häiriötilanteen aikana ja onko tehty toimenpiteet riittäviä? Onko tehty yksityiskohtaisia suunnitelmia tai ennakointia etukäteen?
- Miten hyvinvointialue on varmistanut, että niiden yksityisiltä toimijoilta hankkimat palvelut saadaan toteutettua mahdollisen häiriötilanteen aikana?
- Miten on sovittu, että toimitaan jos yksityisen toimijan palvelun antaminen estyy kokonaan tai lakkaa osittain häiriötilanteen aikana?
- Onko eri toimialojen, yksityisten palvelun tuottajien ja mahdollisten muiden tahojen mahdolliset varautumissuunnitelmat siten yhteensovitettuja, että alueen vammaisille henkilöille voidaan turvata välttämättömien palvelujen saanti?

Mahdollisina häiriötilanteina on pyydetty arvioimaan ainakin:

- ruuan, veden ja muiden välttämättömien tarvikkeiden puute

Vammaisneuvosto

§ 20

06.05.2024

- rakennuksia tai niiden osia ei voida käyttää
- käytävissä ei ole riittävästi henkilöstöä
- sähköiset tietojärjestelmät ja tietoliikenneyhteydet eivät toimi
- vammaisten henkilöiden äkillinen lisääntynyt terveydenhuollon palvelujen tarve

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 28

Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi esittelyn vammaisten henkilöiden sosiaalipalveluiden turvaamisesta häiriötilanteessa.

Päätös

Vammaisneuvosto kuuli esittelyn.

Vammaisneuvosto on tyytyväinen, että asiaan on puututtu ylemmältä taholta. Asiaa on tärkeä seurata.

Vammaisneuvosto

§ 21

06.05.2024

Keski-Suomen hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotukset 1.1.2025 alkaen

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 21
1166/02.01.00/2024

Valmistelija Asiakasmaksupäällikkö Anna-Kaisa Mäkelä p. 046 921 3376

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialuetta koskevat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut sekä pelastustoimen asiakasmaksut ovat olleet voimassa 1.1.2023 alkaen. Sosiaali- ja terveystalouden asiakasmaksut tarkistetaan indeksikorotusten yhteydessä joka toinen vuosi. Maksuja tarkistettiin viimeksi vuodenvaihteessa 2023–2024.

Indeksikorotusten lisäksi asiakasmaksuihin kohdentuu muutostarpeita esimerkiksi palveluiden toimintamallimuutosten myötä. Harkinnanvaraisia asiakasmaksuja on tarpeen tarkastella myös toteutuneiden kustannusten näkökulmasta.

Kevään 2024 aikana on pyritty tunnistamaan ja kokoamaan vuodelle 2025 kohdentuvia asiakasmaksujen muutostarpeita. Muutostarpeita on tunnistettu sekä terveydenhuollon- että sosiaalihuollon palveluita koskien.

Asiakasmaksujen tarkastamisen prosessi

Vuoden 2025 asiakasmaksujen valmistelu toteutetaan vuoden 2024 aikana kahdessa vaiheessa. Keväällä 2024 käydään valmistelevalta kierros tunnistetuista muutostarpeista yhdessä vaikuttamistoimielimien sekä lautakuntien kanssa. Myöhemmin syksyllä 2024 käydään vaikutuksia arvioiva kierros yhdessä talousarviovalmistelun kanssa.

Toimivalta

Hallintosääntö 28 §
Toimintasääntö 2 §

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vanhusneuvosto kuulee hyvinvointialueen asiakasmaksujen muutosehdotusten esittelyn.

Päätös Vammaisneuvosto kuuli esittelyn.

Erityisesti etävastaanoton hinnan nouseminen aiheutti kritiikkiä. Vammaisneuvoston mielestä lääkäri tutkii potilaan aivan eri tarkkuudella sairaalassa kuin videoyhteyden tai puhelimen välityksellä.

Vammaisneuvosto

§ 22

06.05.2024

Vammaispalvelulain mukaisten uusien palveluiden palvelukuvauksia

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 22
1164/00.01.01.01/2024

Valmistelija Palvelupäällikkö Elina Hienola, p. 050 331 2737
Johtava sosiaalityöntekijä Nita Partio p. 050-464 3068

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille (asiakkaille) palveluja, kuten laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) sekä laissa kehitysvammaisten erityishuollosta (23.6.1977/519) säädetään.

Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.1.2025 alkaen, jolloin palveluita ja tukitoimia järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) perusteella. Vammaisille 1.1.2025 alkaen myönnettävien palveluiden palvelukuvauksia on Keski-Suomen hyvinvointialueella alettu valmistelemaan. Palvelukuvausluonnokset on laadittu jo vahvistetun ja 1.1.2025 voimaan tulevan vammaispalvelulain mukaisiksi.

Mikäli hallituksen esitys soveltamisalan muutosta koskien (2 §) hyväksytään eduskunnassa syksyllä 2024, tehdään tarvittavat muutokset palvelukuvauksiin tältä osin. Soveltamisalan muutosta koskevassa esityksessä ei ole avattu muita lain pykälää uudelleen valmisteluun. Uusien palveluiden osalta tieto mm. asiakasmääristä täydentyy uuden lain astuttua voimaan.

Hyvinvointialue pyytää kommentteja palvelukuvausluonnoksiin vammaisneuvostolta. Kommentit pyydetään antamaan 31.5.2024 mennessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 28
Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vammaisneuvosto kuulee palvelukuvausluonnosten esittelyn ja sopii kommenttien antamisesta.

Päätös Vammaisneuvosto kuuli esittelyn neljästä uudesta vammaispalvelulain mukaisesta palvelukuvauksesta; Valmennus, Erityinen osallisuuden tuki, Tuettu päätöksenteko ja Vaativa moniammatillinen tuki.

Vammaisneuvosto

§ 22

06.05.2024

Vammaisneuvosto antaa kannatuksensa palvelukuvauksille. Ne vievät palveluja myönteiseen suuntaan ja vahvistavat vammaisille tarjottavia palveluita.

Vammaisneuvosto toivoo, että uusista palveluista tiedotetaan laajasti vammaispalveluiden käyttäjille. Vammaisneuvosto haluaa kuulla myöhemmin laadittavista palveluiden myöntämisen perusteista ja kommentoida niitä tarvittaessa.

Pykälä on tarkistettu kokouksessa.

Liitteet

Numero	Otsikko
1	Vammaispalvelulain mukaisten uusien palveluiden palvelukuvaukset

Vammaisneuvosto

§ 23

06.05.2024

Vammaisten henkilöiden kotiin annettavien palveluiden kilpailutus

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 23
1163/02.04.01.01.02/2024

Valmistelija Palvelujohtaja Elina Hienola, p. 050 331 2737

Selostus asiasta **Yleistä**

Hyvinvointialue on velvollinen järjestämään vammaisille henkilöille (asiakkaille) palveluja kuten laissa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista (3.4.1987/380) sekä laissa kehitysvammaisten erityishuollosta (23.6.1977/519) säädetään.

Vammaispalvelulainsäädäntö muuttuu 1.1.2025 alkaen, jolloin palveluita ja tukitoimia järjestetään kaikille asiakkaille Vammaispalvelulain (14.4.2023/675) perusteella. Uudessa vammaispalvelulaissa on säädetty uusista palveluista, joita asiakkaille voi tulla myönnettäväksi palvelutarpeen arvion perusteella. 1.1.2025 alkaen vammaispalvelulain perusteella kotiin annettavia palveluita ovat Kesi-Suomen hyvinvointialueella henkilökohtainen apu, hoitoapu kotiin sekä erityisen osallisuuden tuki ja valmennus.

Uusista palveluista on tarkoituksenmukaista kilpailuttaa erityisen osallisuuden tuki sekä valmennus tietyiltä osin. Myös henkilökohtainen apu ja hoitoapu kotiin on tarpeen kilpailuttaa. Tähän saakka Keski-Suomen hyvinvointialue on järjestänyt tämän hetken lainsäädännön mukaisia kotiin annettavia palveluita eli henkilökohtaista apua ja hoitoapua kotiin omana toimintana (henkilökohtainen apu) sekä ostanut palveluja yksityisiltä toimijoilta ja yhteisöiltä joko erilaisilla puitesopimuksilla tai erillisillä asiakaskohtaisilla ostopalvelusopimuksilla. 1.4.2023 alkaen henkilökohtaista apua ja hoitoapua kotiin on järjestetty myös hyvinvointialueen palvelusetelillä. Kunnista hyvinvointialueelle siirtyneet puitesopimukset ovat vaihtelevia sopimusehdoiltaan ja palvelukuvauksiltaan. Kilpailuttamisella saadaan yhtenäiset puitesopimukset ja laatukriteerit palvelusetelitoiminnan rinnalle koko hyvinvointialueelle.

Henkilökohtaisen avun, hoitoavun kotiin, erityisen osallisuuden tuen sekä valmennuksen hankinnat on ilmoitettu vuoden 2024 hankintasuunnitelmaan, joka menee aluehallitukseen päätettäväksi 7.5.2024. Aikataulusyistä vammaisneuvostolta pyydetään kommentteja palvelukuvauksiin 6.5.2024 kokouksessa. Kommentit pyydetään antamaan toukokuun loppuun mennessä.

Toimivalta

Vammaisneuvosto

§ 23

06.05.2024

Hallintosääntö § 28
Toimintasääntö § 2

Esittelijä

Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus

Vammaisneuvosto merkitsee esittelyn tiedoksi.

Päätös

Vammaisneuvosto kuuli esittelyn.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Strategian toimeenpano-ohjelma: uudistumisohjelma

§ 240

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden päivittäminen

Diaarinumero

Hyvaks/2506/00.02.01/2023

Aluehallitus 15.8.2023 § 240

Selostus asiasta

Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallitus käynnisti kokouksessaan 14.2.2022 § 38 Ihmislähtöiseen Keski-Suomeen: Hyvinvointialueen strategian toimeenpano-ohjelman valmistelun.

Toimeenpano-ohjelman valmistelu ja prosessin suunnittelu ovat perustuneet hyvinvointialueen strategiassa määriteltyihin menestystekijöihin, joita on kuusi:

- uudistuminen
- asukkaat
- kumppanuus
- ihmislähtöiset palvelut
- henkilöstö
- tieto.

Jokaiseen menestystekijään on tunnistettu erilaisia ohjelmia ja suunnitelmia, jotka ovat joko lainsäädännön edellyttämiä, muuten toiminnan kannalta välttämättömiä ja aluevaltuuston hyväksymän Keski-Suomen ihmislähtöisen strategian toteutumisen kannalta keskeisiä.

Kevään ja kesän aikana toimeenpano-ohjelman sisällöt ovat tarkentuneet ja täsmentyneet ja kokonaisuuden päivittäminen on ajankohtaista.

Strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuus

Uudistuminen

Uudistumisohjelman on tarkoitus olla laaja viitekehys strategian toimeenpano-ohjelmalle. Hyvinvointialueuudistuksessa on kyseessä Suomen historian suurin hallinnon uudistus. Toimintaympäristön ja rakenteiden muuttuessa merkittävästi voidaan kuitenkin todeta, että uusissa rakenteissa on mahdollista toimia kuten ennenkin on toimittu. Silloin lopputulos on luonnollisesti sama kuin ennenkin, emmekä välttämättä saavuta kansallisia uudistuksen tavoitteita, emmekä hyvinvointialueemme strategiassa asetettuja tavoitteita. Sen vuoksi uudistumisohjelma on välttämätöntä sanoittaa tapahtuneen uudistuksen ja strategian toimeenpano-ohjelman tueksi toiminnallista uudistumista tukemaan.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Aluevaltuusto on osana strategian hyväksymistä hyväksynyt myös "uudistuminen" menestystekijälle linjaukset:

- Vaikuttavuus, ihmislähtöisyys, kestävä kehitys, ennakkovaikutusten arviointi ja kustannustietoisuus palvelujen ja toiminnan kehittämisen lähtökohtana.
- Hyvinvointialueen toiminnan ja palvelujen kehittämisessä hyödynnetään henkilöstön asiantuntemusta, asiakaspalautetta, palveluista saatua kokemustietoa ja kehittämisverkostoja.
- Henkilöstön rohkaisu ja tukeminen toiminnan jatkuvaan kehittämiseen ja uudistamiseen.
- Turhan hierarkian purkaminen. Uudistamista tukevan organisaatiokulttuurin rakentaminen.
- Uusien palveluiden joustava ja kustannusvaikuttava kehittäminen innovaatiotoiminnan ja ekosysteemikehityksen avulla.
- Tiivis ja monipuolinen yhteistyö yliopistollisten sairaaloiden, korkeakoulujen, oppilaitosten ja muiden asiantuntijaorganisaatioiden kanssa. Sairaala Nova, perusterveydenhuollon vahvistaminen, lääketieteellisen koulutuksen lisääminen, vahva hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen osaaminen sekä sosiaalialan huippututkimus kehittämisen keihäänkärkenä.
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostusten merkittävä vahvistaminen hyvinvointialueella ja yhteistyön rakentaminen itäiselle yhteistyöalueelle. Tämän avulla haetaan ratkaisuja kustannusten kasvun hillintään.
- Aktiivinen osallistuminen kansallisiin kehityshankkeisiin.

Näiden linjausten yhteiseksi nimittäjäksi on tunnistettu uusi johtamiskulttuuri sekä yhteisövaikuttavuus.

Johtamisen metataidot

Julkisen johtamisen ja johtajuuden metataidoista on julkaistu Marika Tammeaidin väitöskirja "Public sector leadership meta-skills". Se kuvaa julkisen sektorin johtajuudelle välttämättömiä metataitoja kuten jatkuvan oppimisen asenne, omaa organisaatiota laajempi näkökulma toimintaan, dialoginen vuorovaikutustapa, moninäkökulmaisen ajattelun taito, ihmiskeskeinen asioiden käytäntöön vieminen sekä erilaisuutta hyödyntävä ja itseohjautuvuutta tukeva johtamisote. Näitä metataitoja on osana uudistumista ja uudistumisohjelmaa välttämätöntä hyödyntää strategisiin tavoitteeseen pääsemisen varmistamiseksi.

Yhteisövaikuttavuus

Yhteisövaikuttavuus-viitekehykselle on määritelty viisi toimintaperiaatetta:

- 1) yhteinen agenda ja tavoite
- 2) Jaetut yhteiset mittarit
- 3) Toisiaan vahvistavat toiminnot

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

- 4) Jatkuva kommunikointi
- 5) Taustatukiorganisaatiot

Meillä on jo ehtinyt muodostua puheisiin useampiakin yhteisiä, kuitenkin vielä vahvistamattomia teemoja eri yhteistyökumppaneidemme kanssa, joihin yhteisövaikuttavuuden viitekehyksellä voitaisiin saada merkittäviä asioita. Parhaimmillaan puhutaan varhaisen tuen, ennaltaehkäisyyn, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen teemoista, joissa meidän on ensiarvoisen tärkeää onnistua.

Usein talouden niukkuudesta on seurauksena ajattelutapa, joka voi olla osaoptimoiva ja helposti tehtäviä rajaamaan "minulle kuuluviin" ja "sinulle kuuluviin". Yhteisövaikuttavuuden viitekehyksen kautta meillä on mahdollista asettaa kumppaneiden kanssa yhteiset tavoitteet asukkaidemme parhaaksi, luoda yhteiset mittarit, tuoda yhteiseen pooliin jokaisen osaaminen ja sitä kautta saavuttaa jotain enemmän kuin omaa toimintaa osaoptimoiden.

Toisaalta strategiamme vahva ohjaava elementti on kumppanuuden ympärille rakentuva yhteinen ajattelu, joka on enemmän kuin yhteistyötä. Tavoiteltavan arvoisena asiana voidaan pitää yhteisövaikuttavuutta.

Uudistumisohjelman periaatteita noudattaen valmistellaan muut strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuudet.

Ihmislähtöiset palvelut

Järjestämisen linjaukset

- sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen linjaukset
- pelastustoimen järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)
- ensihoidon järjestämisen linjaukset (palvelutasopäätös)

Asukkaat

Hyvinvoinnin terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelma:

- Alueellinen hyvinvointisuunnitelma (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 §),
- lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (lastensuojelulaki 12 §),
- alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma (laki oppilas- ja opiskeluhoollon muuttamisesta 13 a §),
- alueellinen neuvolasuunnitelma (terveydenhuoltolaki 15 §), suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä
- laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveystalvueluista 5 §).
- Mielenterveysuunnitelma

Henkilöstö

Henkilöstöohjelma.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Kumppanuus

Kumppanuusohjelma.

Tieto

Tieto-ohjelma.

Lisäksi läpileikkaavina ohjelmina on tunnistettu:

- Digitalisaatio-ohjelma
- TKKI-ohjelma
- Tuottavuusohjelma

Liitteenä olevassa aineistossa on esitetty kuva toimeenpano-ohjelman kokonaisuudesta, eri ohjelmien suhteesta toisiinsa ja ohjelmien vastuuhenkilöt ja esitettävät täsmennetyt aikataulut. Lisäksi liitteessä on kuvaus 14.2.2023 hyväksytystä kokonaisuudesta.

Aikataulu

Aluehallitus on kokouksessaan 14.2.2023 § 38 päättänyt, että toimeenpano-ohjelman ja siihen sisältyvien asiakirjojen tulee olla valmiina 1.12.2023 mennessä. Tarkennettu aikataulu on nähtävillä liitteessä. Pääosin aikataulu on täsmennyt ja pysynyt edelleen samana. Joidenkin ohjelmakokonaisuuksien sisältämät yksittäiset suunnitelmat esitetään käsiteltäviksi tammikuussa 2024 kokousaikataulun vahvistuttua.

Hyvinvointialue- johtajan ehdotus

Aluehallitus hyväksyy päivitetyn strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuden ja täsmennetyn aikataulun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite: toimeenpano-ohjelmanpäivitys

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta 17.04.2024 § 31

Valmistelija

hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet p. 050 400 0073 strategijahtaja Anu Pihl
p. 050 320 4896

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuusto on linjannut yhdeksi Hyvinvointialueen strategian menestystekijäksi ”**Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen**”.

Uudistumiselle ja uudistumishjelmalle on hyväksytty aluehallituksen 15.8.2023. käsittelyssä ohjaaviksi periaatteiksi ”uusi johtamisen kulttuuri” sekä ”yhteisövaikuttavuus”, täydentämään aiemmin hyväksytyjä aluevaltuuston linjauksia.

Uudistumishjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä kokonaisuutena strategian toimeenpano-ohjelmasta, se sitoo yhteen muita toimeenpano-ohjelman osia, ja ohjaa siten hyvinvointialueen toimintaa. Uudistuminen on lähtökohtaisesti osa jokaisen hyvinvointialueella työskentelevän ammattilaisen työn ja toimintaprosessien kehittämistä siten, että vastaamme muuttuvassa toimintaympäristössä parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden tarpeisiin.

Vaikka Uudistumishjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksista, aluehallituksen elokuussa linjaamat teemat erityisesti yhteisövaikuttavuuden osalta on pystytty ottamaan huomioon esimerkiksi hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen ohjelmassa.

Uudistumishjelman strategian toimeenpano-ohjelmaa kokoavan roolin lisäksi se pitää sisällään uusia pilotteja ja kehittämisen kärkiä, sekä uudistumisen kannalta tärkeät uuden johtamiskulttuurin- sekä yhteisövaikuttavuuden elementit.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Uudistumisohjelman pilotit

Uudistumisohjelmalle on suunniteltu pilotteja lasten, nuorten ja perheiden kokonaisuuteen, työikäisten kokonaisuuteen sekä ikääntyneen väestön kokonaisuuteen, joissa yhteisövaikuttavuus sekä uusi johtamisen kulltuuri kehittyvät etulinjassa.

Lasten, nuorten ja perheiden uudistumisohjelman mukainen pilotti: Perhekeskusten jatkokehittäminen yhteisövaikuttavuuden periaatteiden mukaisesti

Perhekeskus toimii jo nyt vahvasti lasten, nuorten ja perheiden palveluiden yhdyspinnalla kooten lapsen, nuoren ja perheiden palveluita yhteen, yhteisen asukkaan ja asiakkaan parhaaksi. Perhekeskuksen toiminnan kehittämistä linjataan aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 24): *Perhekeskustoimintaa uudistetaan hyvinvointialueetasoisena ratkaisuna yhdessä kunta-, seurakunta- ja järjestöyhteistyössä tavoitteena erityisesti varhainen tuki ja tunnistaminen.*

Kyseinen Hyvaksin palveluiden järjestämisen linjaus tukee perhekeskusten kehittämistä myös uudistumisohjelman näkökulmasta entistä yhteisövaikuttavampaan suuntaan. Perhekeskusten kehittäminen näkyy lisäksi osana palveluverkko työtä. Osa perhekeskusten uudistamistyöstä kohdennetaan sähköisen perhekeskuksen toimintamalliin.

Työikäisten uudistumisohjelman mukainen pilotti: Työikäisten palvelukokonaisuuden haltuunotto ja yhteisösosiaalityön ja pilotit sekä vaikuttavien menetelmien juurruttaminen (esim. Työote- ja IPS-toimintamallit)

Työikäisen väestön palvelukokonaisuuden hajanaisuus on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 18):

Työikäisen väestön työkyvyn tukeminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä muu palvelutarve huomioidaan kokonaisuutena hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa sekä laajasti monialaisissa hoito- ja palveluketjuissa siten, että työikäisten pirstaleinen palvelujärjestelmä on jatkossa sujuva ja eheä ja toimii parhaalla mahdollisella tavalla kumppaneiden kanssa

Työikäisten palvelukokonaisuus on uudistumassa monesta näkökulmasta. Yksi esimerkki on valmistelussa oleva TE24 uudistus. Muutoksessa on aina myös mahdollisuus löytää uusia tapoja toimia asukkaan ja asiakkaan parhaaksi entistä yhteisövaikuttavammalla tavalla. Tunnistamme myös vaikuttavia menetelmiä (esim. Työote-toimintamalli ja IPS), joiden juurruttaminen osaksi toimintaa on osa uudistumisohjelmaa.

Tulevaisuuden sosiaalityötä tarkastelevassa Sosiaalityön tiekartta 2030 -selvityksessä korostettiin yhteisöllisen sosiaalityön merkitystä. Selvityksen

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

johtopäätöksissä todetaan, että tulevaisuudessa sosiaalityön tulisi olla matalan kynnyksen lähipalvelua, jossa toteutuu yhteisöllinen lähestymistapa. Myös tämä kansallinen linjaus tukee yhteisösoisiaalityön pilotteja, joita voisi rakentaa esimerkiksi TE24 uudistuksen yhteyteen.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Ikääntyneelle väestölle suunnattu uudistusohjelman pilotti: Seniorikeskusten kehittäminen:

Ikääntyneelle väestölle suunnattu varhaisen tuen merkitys on tunnistettu myös aluevaltuuston hyväksymissä järjestämisen linjauksissa (linjaus 23)

Hyvinvointialueen ikääntyneiden päivätoiminta järjestetään varhaisen tuen palveluna eritasoisena päivätoimintana palvelutarpeen mukaisesti. Varhaisen tuen ikääntyneiden päivätoimintaa laajennetaan hyvinvointialueen eri osiin siten, että palveluverkko on tarpeen mukaisesti kattava. Ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä toimintakyvyn edistämiseksi luodaan yhteistyömalli kuntien ja paikallisten muiden toimijoiden kanssa. Toiminta on ennaltaehkäisevää, virikkeellistä, omatoimisuutta ja toimintakykyä tukevaa sekä sosiaalisia suhteita ylläpitävää.

Suunnitelmassa ikääntyneen väestön tukemiseksi sekä meneillään olevassa palveluverkkouudistuksessa on yhteneväinen tavoite yo. järjestämisen linjauksen kanssa. Uudistusohjelman tarkoituksena on tuoda yhteisövaikuttavuuden, ja uuden johtamiskulttuurin teemat osaksi seniorikeskusten kehittämistä ja uudistumista.

Uusi johtamisen kulttuuri

Uusi ja uudistuva toiminta vaatii myös johtamisen uudistumista. Keski-Suomen hyvinvointialueella on tunnistettu keskeisiksi uudistuvan johtajuuden kulmakiviksi julkisen johtamisen metataitojen vahvistaminen, esimerkiksi johtamiskoulutukset Hyvaks Akatemian kautta, sekä asukas- ja asiakasarvion johtamisen menettelyt. Hyvinvointialueen laajuinen asukas- ja asiakasarvon johtamisen kehittäminen on käynnistynyt Keski-Suomen hyvinvointialueella eri kanavista saatavan datan, tiedon ja palautteen keruulla. Vuoden aikana kertyneen kokemuksen ja tiedon perusteella asukas- ja asiakasarvon johtamista voidaan nyt kuvata, johtaa prosessina ja hyödyntää edelleen kerättyä tietoa johtamisen jatkokehityksessä.

Talous

Vuoden 2024 talousarviossa uudistusohjelmalle ei ole varattu erillistä määrärahaa. Uudistusohjelman pilottit on pyritty rakentamaan niin, että ne kytkeytyvät olemassa oleviin tarpeisiin, kehittämistoimintaan, sekä muihin strategian toimeenpano-ohjelman kokonaisuuksiin. Tällöin uudistusohjelman tavoitteita edistetään olemassa olevilla resursseilla, osana arjen toimintaa. Resursointia tarkastellaan uudelleen talousarvion 2025 valmistelun yhteydessä.

Toimivalta

Hallintosääntö § 18

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Esittelijä Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu

Päätösehdotus Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta merkitsee uudistumisohjelman ja sen pilotit tiedokseen sekä esittää uudistumisohjelman aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle jatkokäsittäväksi.

Asian kokouskäsittely:

Esittelijä muutti kokouksessa päätösehdotusta niin, että työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta puoltaa omalta osaltaan esitystä sekä esittää aluehallitukselle ja edelleen aluevaltuustolle uudistumisohjelman jatkokäsittelyyn.

Päätös Esittelijän kokouksessa muuttama päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 24
927/00.01.01.04/2024

Valmistelija Strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896

Selostus asiasta **Yleistä**

Aluevaltuusto on linjannut yhdeksi Hyvinvointialueen strategian menestystekijäksi ”**Toiminnan tavoitteellinen kehittäminen ja uudistaminen**”.

Uudistumiselle ja uudistumisohjelmalle on hyväksytty aluehallituksen 15.8.2023. käsittelyssä ohjaaviksi periaatteiksi ”uusi johtamisen kulttuuri” sekä ”yhteisövaikuttavuus”, täydentämään aiemmin hyväksytyjä aluevaltuuston linjauksia.

Uudistumisohjelma tulee päätöksentekoon viimeisenä kokonaisuutena strategian toimeenpano-ohjelmasta. Se sitoo yhteen muita toimeenpano-ohjelman osia, ja ohjaa siten hyvinvointialueen toimintaa. Uudistuminen on lähtökohtaisesti osa jokaisen hyvinvointialueella työskentelevän ammattilaisen työn ja toimintaprosessien kehittämistä siten, että vastaamme muuttuvassa toimintaympäristössä parhaalla mahdollisella tavalla asukkaiden tarpeisiin.

Uudistumisohjelman strategian toimeenpano-ohjelmaa kokoavan roolin lisäksi se pitää sisällään uusia pilotteja ja kehittämisen kärkiä, sekä uudistumisen kannalta tärkeät uuden johtamiskulttuurin- sekä yhteisövaikuttavuuden elementit.

Työikäisten ja ikääntyneiden lautakunta	§ 31	17.04.2024
Vammaisneuvosto	§ 24	06.05.2024

Toimivalta

Hallintosääntö § 28
Toimintasääntö § 2

Esittelijä	Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina				
Päätösehdotus	Vammaisneuvosto merkitsee tiedoksi hyvinvointialueen uudistusohjelman esittelyn.				
Päätös	Pykälän käsittely siirtyy ylimääräiseen vammaisneuvoston kokoukseen 21.5.2024.				
Liitteet	<table><thead><tr><th>Numero</th><th>Otsikko</th></tr></thead><tbody><tr><td>2</td><td>liite_toimeenpanoohjelmanpaivitys</td></tr></tbody></table>	Numero	Otsikko	2	liite_toimeenpanoohjelmanpaivitys
Numero	Otsikko				
2	liite_toimeenpanoohjelmanpaivitys				

Vammaisneuvosto § 25 06.05.2024

Saapuneet postit

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 25
711/00.02.05.00/2024

Valmistelija palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 5946 783

Selostus asiasta 1) Novan esteettömät pysäköintipaikat

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Käsitellään vammaisneuvostolle saapuneet postit.

Päätös Pykälän käsittely siirtyy ylimääräiseen vammaisneuvoston kokoukseen 21.5.2024.

Liitteet

Numero	Otsikko
3	Aloite vammaisneuvostolle Novan esteettömistä pysäköintipaikoista

Vammaisneuvosto § 26 06.05.2024

Muut asiat

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 26

Selostus asiasta 1) Muutoksia Kelan etuuksiin vuonna 2024

2) Vaikuttamistoimielinten jäsenten yhteinen tilaisuus: Yhteenvedo palveluverkkolausunnoista 13.5.2024 kello 12.00-13.00 (Teams)

Päätösehdotus Merkitään muut asiat tiedoksi.

Päätös Pykälän käsittely siirtyy ylimääräiseen vammaisneuvoston kokoukseen 21.5.2024.

Vammaisneuvosto

§ 27

06.05.2024

Lausuntopyyntö: Uuden vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentaminen

Vammaisneuvosto 06.05.2024 § 27
1118/00.04.00/2024

Valmistelija Palvelujohtaja Nina Peränen, p. 050 594 6783

Selostus asiasta Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain 4 §:n muuttamisesta. Lausuntoaika päättyy 31.5.2024

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uuden vammaispalvelulain soveltamisalaa ja suhdetta muuhun lainsäädäntöön koskevaa säännöstä. Lisäksi esityksessä ehdotetaan selkeytettäväksi sosiaalihuoltolain 4 §:n säännöstä asiakkaan edun arvioinnissa huomioon otettavista seikoista. Vammaispalvelulakiin tehtäisiin lisäksi joitakin teknisiä korjauksia.

Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan sisältyy kirjaus, jonka mukaan keväällä 2023 hyväksytyn uuden vammaispalvelulain (675/2023) voimaantuloa tulee siirtää sekä lisäksi käynnistää kiireellisesti lainvalmistelu, jonka tarkoituksena on turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus. Hallitusohjelman mukaan vammaispalvelulakia koskevassa valmistelussa huomioidaan vammaispalvelulakiin eduskuntakäsittelyn aikana tehdyt lisäykset. Edelleen hallitusohjelman mukaan lainvalmistelun kustannusvaikutus nykytilanteeseen verrattuna saa olla 100 miljoonaa euroa vuosittaisia menoja kasvattava.

Hyväksytyn vammaispalvelulain soveltamisalan tarkentamisen tavoitteena on turvata vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen ja palveluiden saatavuus sekä hyvinvointialueiden mahdollisuus rahoittaa uudistus. Tavoitteena on säilyttää vammaispalvelulaki vammaisille henkilöille tarkoitettuna erityislakina. Muutoksilla turvattaisiin näin ollen palvelujärjestelmän kestävyyttä. Soveltamisalan tarkentamisella pyritään varmistamaan lain yhtenäinen soveltaminen ja yhdenvertainen palvelujen saanti eri alueilla.

[Lausuntopyyntö ja materiaalit](#)

Toimivalta asiassa

Hallintosääntö § 28

Toimintasääntö § 2

Esittelijä Palvelujohtaja, hyvinvointi ja kumppanuudet Peränen Nina

Päätösehdotus Vammaisneuvosto käy keskustelun lausunnon antamisesta ja aikataulutuksesta.

Vammaisneuvosto

§ 27

06.05.2024

Päätös

Pykälän käsittely siirtyy ylimääräiseen vammaisneuvoston kokoukseen 21.5.2024.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 17, § 18, § 19, § 20, § 21, § 22, § 23, § 24, § 25, § 26, § 27

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Hyvinvointialueesta annetun lain 141 §:n mukaan päätöksistä ei saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.